

Г.І. Корнічева, ас., Т.В. Лупан, студ.

Кіровоградський національний технічний університет

Продуктивність сортів черешні в окремих регіонах України

Рівень урожайності плодової породи визначається впливом комплексу взаємодіючих погодних факторів на її господарсько-біологічні особливості, які визначаються, насамперед, помологічним сортом. Отримати оптимальну продуктивність і якість сортів черешні можливо за рахунок реалізації господарсько-цінних ознак і агробіоценотичних факторів [1].

В Інституті садівництва УААН (північний Лісостеп), в Інституті зрошуваного садівництва (південний Степ), на Подільській дослідній станції, Придністровській дослідній станції, Краснокутській дослідній станції (східний Лісостеп) і Артемівській дослідній станції розсадництва (Донбас) були проведені дослідження рівню урожайності сортів черешні за 1980-2000 рр.

Продуктивність сорту Валерій Чкалов у зв'язку з погодними умовами вивчали в умовах Поділля, Донбасу і південного Степу. Найвищою урожайність цього сорту була в умовах південного Степу (143, 6 ц/га), низькою – в умовах Поділля (44 ц/га) [2].

В кожному з регіонів на продуктивність сорту Валерій Чкалов впливав різний набір погодних факторів. Так, збільшення річної кількості днів з опадами більше 1 мм в умовах Поділля в межах від 56 до 69 днів призводило до зменшення продуктивності сорту на 0,4 ц/га на день, в умовах Донбасу в межах від 33 до 59 днів – до 1,3 ц/га на день. Коливання цього показника в межах південного Степу змін в продуктивності цього сорту не викликали.

Зниження температури повітря під час цвітіння на Поділлі, в Донбасі і в південному Степу відповідно до $-2,2^{\circ}\text{C}$; $-5,2^{\circ}\text{C}$ і -3°C зменшували продуктивність сорту в першому випадку на 3,1 ц/га на градус, в другому на 1,2 ц/га на градус (хоча приморозки були значно більшими), а в третьому випадку ніяких змін в продуктивності не викликали.

Лютневі перепади температури в умовах Поділля в межах $21\dots35^{\circ}\text{C}$ зменшували продуктивність сорту на 3,3 ц/га на градус. В Донбасі лютневі перепади температури в межах $20\dots33^{\circ}\text{C}$ – збільшували продуктивність черешні на 1,9 ц/га на градус, а в умовах південного Степу ($25\dots34^{\circ}\text{C}$) змін не відбувалося.

Перепади температури під час цвітіння в межах $18,1\dots27^{\circ}\text{C}$ на Поділлі викликали зменшення урожайності сорту Валерій Чкалов на 2,6 ц/га на градус, в межах $17,9\dots33,6^{\circ}\text{C}$ в умовах Донбасу на продуктивність сорту не вплинули, в межах $20\dots25^{\circ}\text{C}$ в умовах південного Степу дещо підвищували його урожайність.

Зміни гідротермічного коефіцієнту під час цвітіння негативно впливали на продуктивність сорту в умовах Поділля, позитивно – в умовах південного Степу і не мали ніякого впливу в умовах Донбасу [3].

Вплив погодних факторів на продуктивність сорту Дрогана жовта вивчали в умовах Поділля, східного Лісостепу і Донбасу. Найвищу урожайність цього сорту була в умовах Донбасу (67,3 ц/га), найнижча – в умовах Поділля (44 ц/га). В умовах Донбасу позитивно впливали на урожайність даного сорту тривалість без морозного періоду (235-310 днів), мінімальна температура січня ($-13,2\dots-30,4^{\circ}\text{C}$), перепади температури в

листопаді (19,1...33,4°C) і січні (28...32°C) та гідротермічний коефіцієнт періоду цвітіння (0...3,5).

Мінімальна температура під час цвітіння зменшувала продуктивність сорту Дрогана жовта в умовах східного Лісостепу на 9,9 ц/га на градус, а в умовах Поділля – на 4,1 ц/га на градус. В умовах Донбасу цей показник не впливав на продуктивність сорту. Шкодочинними для сорту в умовах Поділля були низькі температури лютого, в умовах східного Лісостепу – низькі температури під час цвітіння, а в умовах Донбасу мінімальні температури шкоди не завдали [4].

Поведінку сорту Мелітопольська чорна вивчали в умовах Придністров'я і південного Степу. Цей сорт відзначався кращою продуктивністю (143,6 ц/га), стабільністю плодоношення в південному Степу, де продуктивність підвищували суми ефективних температур (2183...2661°C), а знижували – мінімальні температури листопада (-4...-13°C) на 5,8 ц/га на градус, грудня (-12...-27°C) на 13,4 ц/га на градус, максимальні температури жовтня (20...28°C) і листопада (13...21°C) та перепади температури в лютому (0...32°C).

В умовах Придністров'я знижували продуктивність сорту Мелітопольська чорна максимальні температури лютого і грудня, а позитивно впливали – максимальні температури січня (-7,4...-15,3°C) і періоду цвітіння (22,9...28,2°C) [4].

Проаналізувавши наведені дані можна зробити висновки, що для одного і того ж помологічного сорту в різних регіонах країни визначальними в продуктивності є різні фактори погоди. Напрямок і інтенсивність дії цих факторів на урожайність, як правило, є також різними.

Для черешні не виявлено груп погодних факторів, які б за своїм впливом на продуктивність переважали в тому чи іншому регіоні.

Список літератури

1. Кашин В.И. Проявление биологического потенциала садовых растений.//Биологический потенциал садовых растений и пути его реализации.- М.: 2000.- С.3-14.
2. Бублик М.О. Интегральна оцінка придатності регіону за погодними факторами для вирощування плодових порід. Вісник аграрної науки, 2002.- №6.-С.31-33.
3. Драгавцева И.А. Экологические ресурсы продуктивности плодовых пород.// Міжвідомчий тематичний зб. Садівництво, 2000. – №50. – С.51-56.
4. М.О. Бублик, Г.А. Чорна, Л.А. Фризюк Як почуватється черешня у різних регіонах України.//Сад, виноградарство і вино України, 2002. – №5-6. – С.14-17.

УДК 621.9.06

А.І. Валявський, доц., канд. техн. наук, Т.В. Кравцова, магістр.

Кіровоградський національний технічний університет

Шляхи підвищення конкурентоспроможності машинобудівної продукції

В статті розглянуті основні напрямки та шляхи впровадження нових технологій і підвищення рівня конкурентоспроможності машинобудівної продукції.

конкурентоспроможність, нова технологія, потенційні конкуренти, ділова стратегія підприємства, технологічне обладнання з паралельною кінематикою